Redacțiunea, Administrațiunea
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescŭ, Manuscripte nu se retrimitŭ!

Birourile de anunciuri:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maus), Heinrich Schalek, Alois Berndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 157. Brașovŭ, Dumineca 17 (29) Iulie 1888.

Brașovŭ, 16 Iulie st. v. 1888.

In 24 Iulie st. v. (5 Aug, st. n.) se va ține în orașulŭ Abrudŭ adunarea generală a „Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului românŭ,“ unde inteligința română întrunită din tóte părțile va auḑi raportulŭ generalŭ despre mersulŭ societății, va chibzui mijlóce pentru propagarea culturei în poporŭ și va asculta discursurile de ocasiune, ce vorŭ fi rostite de către membrii societății.

Importanța acestorŭ adunărĭ anuale este netăgăduită. Ea apare însĕ îndoitŭ de mare acum, când trăimŭ în nisce împrejurărĭ și timpurĭ, carĭ facŭ atâtŭ de anevoióse stăruințele nóstre pentru lățirea culturei în poporŭ. Astăḑĭ mai multŭ ca orĭ și când se sêmte trebuința neapĕrată, ca membrii Associațiunei sĕ strîngă legătura morală între ei și în deosebĭ sĕ stăruiască din rĕsputerĭ ca toțĭ fii națiunei, carĭ prin nivelulŭ culturei lorŭ suntŭ chemațĭ de a fi conducĕtorii firescĭ ai poporului pe calea progresului, sĕ îmbrățișeze cu tótă căldura inimei opera salutară ce șĭ-a pus'o ca țîntă Asociațiunea.

Acéstă îmbrățișare e cu atâtŭ mai multŭ reclamată de interesele propășirei nóstre, cu câtŭ suntŭ încă modeste resultatele dobêndite până acuma de „Associațiunea transilvană“ dela înființarea ei din anulŭ 1861 încóce.

Nu avemŭ decâtŭ sĕ aruncămŭ o privire în jurulŭ nostru și sĕ vedemŭ cum lucră celelalte națiunĭ conlocuitóre pentru înaintarea și lățirea culturei lorŭ, spre a ne convinge câtŭ de multŭ ne-a mai rĕmasŭ nouĕ sĕ facemŭ, ca sĕ putemŭ susține concurența cu ele pe acestŭ tĕrêmŭ.

E vorba aicĭ înainte de tóte de procurarea mijlócelorŭ intelectuale și materiale pentru a înlesni ajungerea scopului. Și acésta nu sĕ póte face nicăirĭ și în nicĭ unŭ feliu de împrejurărĭ fără încordarea și concentrarea puterilorŭ.

Cu câtŭ mai mare însĕ nu trebue sĕ fiă acéstă încordare și concentrare la noi Românii, carĭ amŭ fostŭ și suntemŭ așa de multŭ negligeațĭ de sórte, și carĭ tocmai acum trecemŭ prin nișce timpurĭ atâtŭ de grele. Ceea ce în timpurĭ mai ușóre amŭ lucratŭ și amŭ contribuitŭ pentru prosperarea instituțiunilorŭ nóstre de cultură nu mai póte fi indestulitorŭ pentru vremile de aḑĭ, carĭ pretindŭ o incordare și o muncă înḑecită,

O asemenea muncă nu se póte însĕ sĕvêrși, decâtŭ numaî cu ajutorulŭ puternicŭ alŭ însuflețirei naționale. Și ca sĕ fiă acésta însuflețire, sĕ cere înainte de tóte unitate de vederĭ și de acțiune între cei ce suntŭ chemațĭ a îndeplini lucrarea temeinică și durabilă în agrulŭ culturei naționale.

Cu însuflețire trebue sĕ alergămŭ la loculŭ întrunirei, bătrênĭ și tinerĭ, décă este ca sĕ dobêndimŭ unŭ succesŭ deplinŭ.

De rêndulŭ acesta membrii Associațiunei nu vorŭ mai întêlni la masa cea verde în fruntea adunărei pe președintele și vicepreședintele lorŭ, a cărorŭ pierdere o deplângemŭ cu toții, căcĭ au fostŭ o podóbă și unŭ puternicŭ sprijinŭ alŭ Associațiunei.

Lipsa lorŭ însĕ, sĕ nu-i descurageze, ci dimpotrivă sĕ-i îndemne a-i înlocui cu bărbațĭ demnĭ de a fi urmașii lorŭ în nobila stăruință pentru înaintarea culturei nóstre românescĭ.

Facemŭ apelŭ la toțĭ Românii cu carte, ca sĕ grăbéscă din tóte părțile a se aduna la acéstă Adunare generală a „Asociațiunei“. Ostenéla și cheltuelile lorŭ, moralmente vorŭ fi rĕsplătite prin înloita satisfacțiă de a fi contribuitŭ la mărețulŭ scopŭ alŭ societății și de a fi pututŭ visita cele mai romantice locurĭ ale Carpațilorŭ apusenĭ, atâtŭ de însemnate și prin trecutulŭ lorŭ istoricŭ.

Popularitatea lui Boulanger în decrescere.

Nereușirea lui Boulanger la alegerile din departamentulŭ Ardèche a produsŭ o sensațiă generală. Este edevĕratŭ, că în ḑilele din urmă era de prevĕḑutŭ încâtva acéstă nereușire; cu tóte acestea nu se putea crede, că Boulanger va obține așa de puține voturĭ.

„Republique Française“ numesce pe Boulanger unŭ ostașŭ agitatorŭ, care fŭ eliminatŭ din armată și pe care acum și societatea îlŭ eschide ca pe unulŭ ce nu este vrednicŭ a face parte dintr'însa.

„Boulanger póte trăi și mai departe,“ scrie „R. Fr.“, „dér va trăi în rușine; orĭ-ce societate îlŭ desprețuesce, patrioții îlŭ urăscŭ, monarchistii, carĭ mai 'nainte s'au espusŭ pentru acestŭ cetățénŭ rĕu, acum îlŭ alungă dintre ei și îlŭ lasă sĕ fiă de rîsŭ. Falnicii cai de circŭ, carĭ au trasŭ la carulŭ lui de triumfŭ, acum părăsescŭ ieslele cele góle. Boulanger rĕmâne rușinatŭ în o situațiune atâtŭ de miserabilă, încâtŭ nĭ-ar trebui sĕ-lŭ compătimimŭ, décă n'ar fi atâtŭ de mare pĕcatulŭ lui pentru intențiunea ce a avut'o de a subjuga Parisulŭ pentru sine. Cetățenii dela Ardèche au binemeritatŭ pentru patriă și pentru libertate“.

Foile boulangiste atribue căderea generalului pressiunei prea marĭ și amenințărilorŭ guvernului. Căderea acésta însĕ a avutŭ o impresiune atâtŭ de deprimătóre asupra lui Boulanger, încâtŭ din acéstă causă chiar și starea sănĕtății sale s'a schimbatŭ spre mai rĕu. Amicii lui Boulanger susținŭ însĕ, că causa lui încă nu este perdută. Ei atribue nereușirea dela Ardèche împrejurării, că Boulanger n'a fostŭ de față la alegerĭ. Altmintrelea se afirmă, că Boulanger din nou va păși ca candidatŭ în departamentulŭ Somme, unde la 19 Augustŭ se vorŭ face alegerĭ suplementare și se ḑice, că chiar décă nu ar reuși, elŭ va păși ca candidatŭ pretutindenea, cu scopŭ de a consolida „partida națională“ pentru viitórele alegerĭ generale.

Nou metodŭ de maghiarisare.

Reuniunea din Verșețŭ, alŭ căreia scopŭ este „propagarea limbei unguresci,“ séu mai bine ḑisŭ maghiarisarea, după cum cetimŭ în „Egyetértés“, desvóltă o activitate încordată.

Numita reuniune a începutŭ sĕ introducă unŭ felŭ de schimbŭ de copii între locuitorii din părțile Dunărei de josŭ și între cei din țera de josŭ alŭ Ungariei cu scopulŭ ca prin acésta sĕ înainteze causa maghiarisărei. Reuniunea adecă mijlocesce, ca părinții maghiarĭ din țera de josŭ sĕ-șĭ trimită copii lorŭ pe unŭ anŭ orĭ doi la anumite familii din părțile Dunărei de josŭ cu scopulŭ ca sĕ învețe limba germană. In schimbŭ, Reuniunea are a se îngriji, ca părinții germânĭ sĕ-șĭ trimiță asemenea copii lorŭ la familiile respective maghiare din țera de josŭ pentru ca sĕ învețe limba unguréscă.

Cine voiesce sĕ facă unŭ asemenea schimbŭ de copii, abună-sémă ne mai pomenitŭ în țerile civilisate ale lumei, n'are decâtŭ sĕ se adreseze la președintele orĭ la secretarulŭ numitei Reuniunĭ de maghiarisare.

SCIRILE ḐILEI.

Mâne, Dumineca, vorŭ fi alegerile membrilorŭ în Comitetulŭ parochialŭ dela *Biserica Sf. Nicolae* din locŭ și a membrilorŭ pentru delegațiunile scolare. In Dumineca trecută a alesŭ sinodulŭ parochialŭ o comisiune de cincĭ membri, care sĕ compună o listă și sĕ o recomande sinodului spre primire. Aflămŭ

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

Cum amŭ învĕțatŭ românesce.

(Urmare și fine.)

„Fără aceste slove nu se póte al-„cătui nicĭ o lecsiă, nu se póte proforisi „nicĭ o silavi, căcĭ ele suntŭ temeiulŭ „limbei. Dreptŭ aceea, d-ta vei bine voi „a le învĕța de rostŭ, pentru ca sĕ le „poțĭ cuvênta curatŭ și pe înțelesŭ căcĭ „vĕdŭ, că dascalii dumitale precum și „Franțozulŭ (pe care vêntulŭ sĕ-i ia!) „îțĭ au stricatŭ proforaoa; nu poțĭ rosti „pe â, pe ă, c, ș, și altele vre-o câteva. „Am nădejde, că poimâne mi le vei puté „spune pe din afară; și atuncĭ vomŭ în-„cepe a doua maximă, ba, be, bi, bo, și „mai la vale. Creḑĭ că ne înțelegemŭ?“. — Ba nu ne înțelegemŭ nicĭ decum, am strigatŭ eșindŭ din amețéla ce mĕ cuprinsese întru auḑulŭ barbarelorŭ numirĭ a buchelorŭ lui; nu ne înțelegemŭ. D-ta vréi sĕ mĕ batjocurescĭ! sĕ mĕ pui la alfavita, pe mine, care șciu greceșce mai multŭ decâtŭ orĭ-care tînĕrŭ de vêrsta mea și care scriu franțuzește S o u s l a d i c t é e fără a face mai multŭ de șépte opt greșelĭ pe față! Dă'mĭ o gramatică, arată'mĭ construcția verbelorŭ, ortografia.— Spune'mĭ pentru ce scrii V i e și S a r ă în trei felurĭ?

— Îțĭ voiu spune-o la vreme.

— Pentru că ai o duzină de i? Dér cum scrii masă (table), și masă (Perf. Verbului a mâné)? Cum scrii l e g e (loi) și l e g e (Imper. Verbului a l e g a)? Așa e că totŭ unŭ felŭ pentru-că n'ai doi a și doi e? apoi pentru ce încurcĭ și amețeșcĭ pe băiațĭ? — Aceea nu e tréba dumitale, îmĭ rĕspunse cu unŭ zîmbetŭ ce semĕna a strâmbețŭ. Învață buchile de rostŭ ca sĕ le șcii poimâne.

— Ba nicĭ gândescŭ, rĕspunseiu svârlindŭ abecedarulŭ subtŭ masă.

— He, he, he, la începutŭ se pare greu, dér te vei deprinde. Rădĕcina învĕțăturei este amară, dulcĭ suntŭ rodurile sale.

Sfârșindŭ, strînse ochilarii, îșĭ luà işliculŭ și eși. — Simții că mi se rădică o greutate de pe inimă.

A! pedantŭ, ignorantŭ și îngâmfatŭ, strigaiu, vréi sĕ învĕțŭ buchile tale! Sĕ mĕ descinstesc! A! Chinezule, care ai o sută de litere mai multe decâtŭ orĭ-ce limbă! A! Tu ai slove amfibii, nicĭ glasnice nicĭ neglasnice! A! Tu socoțĭ că limba mea, deprinsă cu Omerŭ, se va puté suci ca sĕ ḑică fârtă, tverdŭ, golŭ ș. a. Numirĭ sĕlbatece cu care tu ai poreclitŭ bietele litere! A! Tu vréi sĕ mĕ descinstescŭ, sĕ învĕțŭ buchile tale! Dér sĕ crepĭ măcarŭ nu le voiu învĕța! — Lasŭ că te voiu juca eu! N'am trebuință de tine ca sĕ învĕțŭ limba mea!

Am alergatŭ la biblioteca tatălui meu, care era într'o ladă mare, pururea deschisă, în coridorŭ. Ajutatŭ de o slugă i-am făcutŭ inventariu și printre mulțimea călindarelorŭ și a cărțilorŭ în limba grecéscă modernă, étă ce am găsitŭ tipărite:

„Viețile sfințilorŭ din tóte lunile“; „Mórtea lui Avelŭ“, (poemă de Gesner.) „Numa Pompilius“; (Romanțŭ de Florianŭ.) „Patimile Domnului nostru“, în versurĭ; „Istoria lui Argir și a prea frumósei Elene“, idem; „Despre începutulŭ Românilorŭ“, de Petru Maiorŭ; „Flórea darurilorŭ“; „Întêmplările Franțezilorŭ și întórcerea dela Moscva“; „Talmudulŭ jidovescŭ“; Manuscrise: „Lĕtopisețulŭ (chronicŭ) lui Ureche Vornicului“; „Cavalerii Levedei“, romanțŭ de Mme Genlis (cred.); „Încungiurarea roșelii“, romanțŭ idem. „Lentor“, tragedie în versurĭ; „Sapor“, idem. „Matilda“, romanțŭ de Mme Cottin; „Elisabeta“ séu surgunițiĭ în Siberia“ idem; „Istoria cavalerului de Grieux“ romanțŭ; „Tarlo séu străinii în Elveția“ idem; „Zelmis și Elvira“ idem.

Sĕrmană bibliotecă! uitată în sicriulŭ ei la bejănia anului 1821, tótă a slujitŭ de fultuială ianicerilorŭ. Ce n'așŭ da acum ca sĕ am una din acele cărțĭ de sute de orĭ cetite de tatălŭ meu!

M'am cercatŭ sĕ cetescŭ unŭ romanțŭ din acele manuscrise, dér scrisórea era atâtŭ de încurcată încâtŭ le-am lăsatŭ, făgăduindu-le de ale visita cum mĕ voiu puté deprinde a ceti scrisórea acea ieroglifică, ce se obicĭnuia atuncĭ pe la noi; și luândŭ istoria Românilorŭ de Petru Maiorŭ, ajutatŭ de abecedarulŭ urgisitŭ, în puține césurĭ am învĕțatŭ a ceti; păn' în séră eram destoinicŭ sĕ spuiu pe parte câtŭ orĭ-care anagnostŭ de repede. Séra am cetitŭ tatălui meu totŭ cântulŭ întâiu din „Mórtea lui Avelŭ“, singura carte, care avea putere a'lŭ adormi. Bunulŭ părinte se bucurà, și atribuindŭ șciința mea la vrednicia învĕțătorului, porunci sĕ se cumpere 5 coțĭ postavŭ vișiniu de unŭ benișŭ, pe care îlŭ trimise dascalului.

Eu însĕ nu puteamŭ uita afrontulŭ ce mi-lŭ făcuse. Făcêndŭ unŭ congresŭ de băiețĭ, conșcolarĭ ai mei dela descălii

că lista ar fi compusă astfeliu: **In comitetulŭ parochialŭ**: 1. D. Almășanŭ, 2. I. Petricu, 3. V. Voina, 4. I. Lengĕrŭ, 5. St. Iosifŭ, 6. I. Săniuță, 7. G. Belisimusŭ, 8. T. Nicolau, 9. G. Navrea jun., 10. I. Bobancu jun., 11. A. Bârseanu, 12. I. Maximŭ, 13. Ip. Ilasievicĭ, 14. I. Grindu, 15. I. Neguțŭ, 16. G. Petrovicĭ, 17. Alexe Eremia, 18. D. Pascu, 19. A. Voina, 20. I. Dușoiu sen., 21. I. Bratu, 22. D. Sibianŭ, 23. F. Pernea, 24. D. Iarca sen., 25. G. Ciofleсŭ, 26. I. Prișcu, 27. A. Purcărea, 28. I. Giuvălcă, 29. A. Vlaicu, 30. I. Căpățină. **In delegațiunile scolare**: 1. I. Petricŭ, 2. V. Voina, 3. D. Almășanŭ, 4. St. Iosifŭ, 5. I. Lengérŭ, 6. I. Săniuță, 7. T. Nicolau, 8. L. Nastasi, 9. St. Stinghe, 10. A. Lupanŭ, 11. A. Bârseanu, 12. Ip. Ilasievicĭ, 13. I. M. Burbea. **In epitropia bisericei**: 1. I. Manole, 2. A. Lupanŭ, 3. D. Lupanŭ, 4. I. M. Burbea.

***

„Pesti Naplo“ publică o corespondență, în care se ḍice că poporulŭ ungurescŭ din Trăscău e în periculŭ de a se nimici, deoparte pentru-că sărăcesce din ḍi în ḍi, ér de altă parte pentrucă îlŭ *cupleșescŭ „Valahii“*. La acestea rĕspunde „K-r.“, că lucrurile nu stau tocmai așa rĕu și că décă nu s'ar face chiar nimicŭ pentru înbunĕtățirea sorții materiale a poporului maghiarŭ, pentru aceea Maghiarulŭ din Trăscău încă totŭ nu e amenințatŭ de valachisare. — Constatămŭ așa dér cu propriele cuvinte ale lui „Kolozsvar,“ că Românii nu amenință pe Maghiarĭ. Cu atâtŭ mai multŭ amenință însĕ Maghiarii pe Românĭ. Orĭ dóră „K-r.“ se îndoiesce despre acésta?

***

Punerea în neactivitate a generalului *Kuhn*, comandantulŭ corpului de armată din Stiria, a produsŭ mare sensațiune, pentru că nimenĭ nu-șĭ puté esplica causa, deórece numitulŭ generalŭ este unulŭ dintre capacitățile armatei austriace. Ḍiarului din München „Neuste Nachrichten“ i se scrie acum din Pesta, că generalulŭ Kuhn a fostŭ pusŭ în disponibilitate, pentru că s'aștepta ca și sigurŭ, că dênsulŭ *se va opune* planului administrației militare *de a fortifica în anulŭ viitorŭ Viena*. Comisiunea de fortificare se ḍice că șĭ-a și începutŭ lucrările sale sub președința generalului prințŭ de Hessen.

***

In 19 și 20 l. c. cădŭ asupra localitățilorŭ din jurulŭ Orăștiei grindină; sĕmĕnăturile suntŭ aprópe de totŭ nimicite. Paguba e fórte mare.

***

La băile din Vâlcele (Előpatak) au sositŭ până acum 456 de óspeți.

***

După cum se anunță din Kiev, guvernatorulŭ-generalŭ rusescŭ a datŭ ordinŭ autorităților din *Kiev, Podolia și Volhinia*, ca imediatŭ sĕ compună unŭ *catalogŭ despre Evreii* aflătorĭ în guvernamentele lorŭ. Se scie că unŭ ucasŭ alŭ Țarului dela 3 Maiu 1882 interḍice Evreilorŭ imigrarea în aceste guvernamente și scopulŭ ce se urmăresce prin ordinulŭ de mai susŭ este fără îndoélă de a se constata, décă nu cumva s'a călcatŭ acestŭ ucasŭ; la casŭ décă ucasulŭ s'ar fi călcatŭ și s'ar fi așeḍatŭ Evrei în guvernamentele de mai susŭ, aceștia vorŭ fi trașĭ la rĕspundere și imediatŭ vorŭ fi espulsațĭ. După cum se telegrafiază din Petersburgŭ, guvernulŭ rusescŭ a și datŭ deja afară peste granițe pe toțĭ Evreii, ce se aflau în Helsingfort.

***

D. *Al. Degrea*, membru la curtea de casație, va representa România la congresulŭ de dreptŭ comercialŭ dela Anvers.

***

După o statistică italiană, în primulŭ trimestru alŭ acestui anŭ ***au emigratŭ din Italia mai multŭ cu 22,605*** locuitorĭ ca în aceeași periodă a anului trecutŭ. Se crede, că parlamentulŭ italianŭ în sesiunea de tómnă se va ocupa seriosŭ de cestiunea aflării unui mijlocŭ pentru a împedeca emigrările, carĭ amenință Italia cu despopularea.

Țéra Oltului, Iuliu 11 (23) 1888.

Domnule Redactorŭ! Pe lângă presiunile, ce le suferimŭ din tóte părțile dela dușmanii neamului nostru, n'ar trebui sĕ uitămŭ unŭ lucru. Sĕ ne întărimŭ în lăuntrulŭ castrelorŭ nóstre, sĕ clădimŭ edificiulŭ nostru naționalŭ pe base sigure. In nișce timpurĭ ca ale nóstre, în care traiulŭ a devenitŭ așa de greu, aprópe imposibilŭ fără de-o cultură óre-care, acum, când lupta pentru existință e atâtŭ de înverșunată, ar trebui sĕ ne deschidemŭ ochii mai bine, sĕ cercetămŭ în a cui îngrijire punemŭ tînĕra generațiune, care ar trebui preparată pentru o concurență și mai mare în privința esistenții în viitorŭ.

Suntŭ în multe părțĭ locuite de Românĭ ómenĭ așa de nepăsătorĭ față de interesele poporului nostru, încâtŭ vrêndŭ nevrêndŭ 'țĭ vine sĕ te îndoeșcĭ de viitorulŭ némului. Pe lângă nepăsarea, cea mai mare adauge intriga și calomnia, reaua credință și minciuna și vei avé tabloulŭ tristŭ alŭ însușirilorŭ, ce caracteriséză pe unii conducĕtorĭ ai poporului românescŭ și chiar pe unii, carĭ suntŭ chemațĭ a forma generațiunea tînĕră.

Credŭ, că ar fi lucrulŭ celŭ mai potrivitŭ de a se începe o companiă generală prin ḍiaristica nóstră în contra tuturorŭ acelora, carĭ nu-'șĭ împlinescŭ datoria, carĭ nu dau poporului echivalentulŭ ajutoriului primitŭ dela poporŭ, pentru ca lumea sĕ-i prețuiască după faptele lorŭ.

Aicĭ la noi în țéra Oltului se întêmplă multe lucrurĭ ciudate, dér cea mai ciudată este fără îndoială apariținnea figurii D-lui Ioanŭ Ințiu din Perșanĭ pe terenulŭ dăscălescŭ. Și ca sĕ nu se pară, că vorbescŭ de acésta din unŭ simțĕmêntŭ de dușmăniă, credŭ că e folositorŭ a stabili unŭ criteriu de judecată pentru acestŭ domnŭ învĕțătorŭ, absolventŭ de teologiă și candidatŭ de preoțiă. Ilŭ întrebŭ pe acestŭ domnŭ, care-i suntŭ ideile lui, cu ce bagajŭ de cunoscințe întră în véița publică, care-i este planulŭ de mai înainte schițatŭ pentru de a-șĭ puté conduce acum pe copii, ér în viitorŭ ca preotŭ turma lui Christos, în fine care-i suntŭ aspirațiunile și idealulŭ?

Sciința sufletului e încă așa de înapoiată, încâtŭ nu dă prevederea sigură în viitorŭ. Dér nu e mai puținŭ adevĕratŭ, că „ḍiua bună se cunósce de diminéță“ și că prin urmare orĭ cine e în dreptŭ a conchide dela faptele trecute ale cuiva la viitórea lui purtare. In casulŭ acesta trecutulŭ servesce de criteriu pentru judecarea unui omŭ în viitorŭ.

Sĕ judecămŭ decĭ pe d-lŭ învĕțătorŭ I. Ințiu cu mĕsura stabilită mai susŭ, adecă sĕ-i vedemŭ faptele, idealul, planulŭ sĕu de conduită etc. Nu-i voiu trece cu vederea faptele dênsului de-o notorietate mai publică, pe care le cunósce împrejurimea tótă. Domnulŭ Ințiu jun. e învĕțătorŭ în comuna Perșanĭ de vr'o doi anĭ de ḍile. Nu potŭ sci ce a învĕțatŭ pe micii copilașĭ, dér atâta sciu, că în acestŭ timpŭ n'a făcutŭ de câtŭ unŭ esamenŭ și nicĭ acela publicŭ. Cu alte cuvinte, d-lŭ învĕțătorŭ Ințiu n'are plăcere de a fi controlatŭ nicĭ baremĭ de opiniunea publică a comunei sale, căcĭ altfeliu nu-mĭ potŭ esplica pentru ce d-sa n'a făcutŭ cunoscută ḍiua esamenului, nicĭ nu-mĭ potŭ esplica pentru ce d sa n'a făcutŭ tóte esamenele cerute pentru doi anĭ? Acéstă purtare a domnului învĕțătorŭ dă multŭ de cugetatŭ, lasă chiar órecarĭ îndoelĭ, cu atâtŭ mai multŭ, cu câtŭ la singurulŭ esamenŭ datŭ de Dumnealui cu elevii n'au asistatŭ decâtŭ tatălŭ sĕu, ca directorŭ, ér din partea oficiului comunalŭ cumnatulŭ d-sale, primarulŭ. Unŭ esamenŭ așadéră făcutŭ în familiă și nimicŭ mai multŭ.

Faptele vorbescŭ de sine; dér ce mĕ miră mai multŭ este puținulŭ interesŭ, ce-lŭ punŭ autoritățile scolare superióre întru cercetarea, décă învĕțătorii îșĭ facŭ datoria în consciință séu nu, căcĭ eu credŭ că a sositŭ timpulŭ ca învĕțătorii sĕ fiă ómenĭ cu tragere de inimă pentru cultivarea și luminarea lui. Autoritățile scolare superióre arŭ fi trebuitŭ de multŭ sĕ se îngrijéscă, ca în acéstă comună sĕ fiă unŭ învĕțătorŭ harnicŭ, căcĭ chiar fostulŭ învĕțătorŭ deși era din scólă veche ce nu e de negatŭ făcea mai multŭ decâtŭ actualulŭ. Aci stă cheia enigmei, pentru ce acéstă comună, de altfelŭ materialicesce bogată, e atâtŭ de sĕracă în privința spirituală.

Incă ceva pentru domnulŭ Intiu ca învĕțătorŭ. Domnia-Sa, care e atâtŭ de strînsŭ legatŭ de cei mai cu putere ómenĭ din comună, domnia-sa, care e fiulŭ preotului representantŭ alŭ comunei, de ce n'a luatŭ inițiativa pentru reînoirea edificiului școlarŭ, care e pe cale de a se dărâma? A căutatŭ dumnealui sĕ lumineze și sĕ convingă poporulŭ despre folósele unui edificiu bunŭ de școlă și apoi despre folósele, ce le aduce învĕțătura?

Sĕ nu sĕ mire D-lŭ. Ințiu de aceste întrebărĭ, ci mai bine sĕ ne mirămŭ noi, că din acéstă comună nu e unŭ singurŭ copilŭ trimesŭ la vre-o școlă secundară; se vede că acolo n'a pĕtrunsŭ încă duhulŭ adevĕrului. Și când te uițĭ în trecutŭ, la ómenii, carĭ au eșitŭ din acéstă comună, veḍĭ 2, 3 figurĭ, ce au învĕțatŭ trei clase în Șinca veche, unulŭ, care a studiatŭ 3 gimnasiale și figura Domnului învĕțătorŭ, care a trecutŭ prin 6 clase gimnasiale, ér acum e absolventŭ de teologiă și candidatŭ de preoțiă. Atâta e totulŭ și nimicŭ mai multŭ. Și atuncĭ sĕ-mĭ dea voe Dumnealui, sĕ-lŭ întrebŭ unde e dragostea de carte infiltrată în sângele poporului, ce a făcutŭ D-lui pentru a deschide ochii ómenilorŭ în privința rĕului celui mare, care urméză din adênca nesciință?

Tonel.

Intêmplărĭ diferite.

Fulgerulŭ ca medicŭ de ochĭ. Numĕrulŭ de Joi alŭ ḍiarului „Times“ face cunoscută o eminentă vindecare a orbirei ochilorŭ prin fulgere. Marțĭ a isbucnitŭ în Wolverhampton o gróznică furtună. Unŭ orbŭ, care din nenorocire îșĭ pierduse vederea ochilorŭ, era tocmai condusŭ acasă, când deodată îĭ trecŭ pe dinaintea ochilarilorŭ ce-i purta ca sĕ-șĭ ascundă albéța ochilorŭ, unŭ fulgérŭ împreunatŭ c'unŭ tunetŭ așa de înfricoșatŭ, încâtŭ orbulŭ se îngrozi de spaimă și simțĭ durerĭ la capŭ. După

---

francesŭ și grecŭ, după multe opinii, care de care mai stravagante, o ideiă satanică veni unuia în minte.

— Frațilorŭ, ḍise elŭ, socotința mea este sĕ închipuimŭ nisce întrebărĭ atâtŭ de grele, încâtŭ sĕ nu le pótă tălmăci, ca sĕ'i dovedimŭ că e numai unŭ notărâu pedantŭ.

— *Εὖγε!* bravo! *Εὖγε!* Hura! *Παιᾶν!* Vivatŭ! strigară cu toții.

Intrebările s'au alcătuitŭ, s'au aprobatŭ de tótă adunarea și mi s'au încredințatŭ.

A treia ḍi dascalulŭ veni, și întrebându-mĕ de sciu buchile pe din afară, spre rĕspunsŭ am deschisŭ cartea lui Petru Maior, și i-am cetit un întreg capitolŭ. Profesorulŭ rĕmase înlemnitŭ.

Sfirșindŭ de cetitŭ, am urmatŭ în tonul acel pedantic, cu care îmĭ vorbise el.

„De vreme ce veḍĭ logiotate, că „am învĕțatŭ a ceti fără lesnicioșulŭ me„todŭ alŭ abecedarului d-tale, care mĭ-ai „spusŭ că este temeiulŭ limbei, nu sunt „la îndoiéla că voi învĕța a scri érășĭ „fără ajutorŭ dăscălescŭ. Insĕ fiindŭ că „cunoscŭ și simtŭ cu desĕvîrșire că das„călulŭ pentru unŭ tînĕrŭ este aceea „ce este grădinarulŭ pentru pomŭ, vĕḍŭ „că eu am fórte multe lucrurĭ de în„vĕțatŭ, căcĭ sunt ca unŭ copacŭ ne„roditorŭ. Dreptŭ aceea amŭ făcutŭ „aceste ḍece întrebărĭ, pe care d-ta vei „bine-voi a mi le deslușĭ. Acésta va „fi singură lecția mea. Pe tótă ḍiua 'mĭ „vei tălmăci câte ḍece de aceste între„bărĭ. a)

C. Nagruzi.

Paul Hervien

(1)

TAINA GHEȚARULUI DE JOSŬ,

Novelă.

Traducere de **I. S. Spartali.**

I.

Neînțelésa perdere din vedere a lui Rudolf Schuchmann, din Francfort, cășunase mișcare mare în Grindelwald, unde bancherulŭ era fórte bine cunoscutŭ ca omŭ cinstitŭ și bogatŭ.

De trei anĭ de când venea elŭ sĕ petreacă luna lui Iulie la otelulŭ *Marele Călugărŭ*, lumea se obicinuise sĕ-i ḍică scurtŭ domnulŭ Schuch.

In populațiunea împrăștiată între amêndoi Scheideck, unii susțineau că fusese o crimă; alții totŭ mai credeau numai într'o întîmplare. Așa că în ḍiua de 2 Augustŭ 1809, ḍi a anchetei, era mulțime de lume adunată în piață, în fața primăriei.

Compania călăuzelorŭ fŭ întrodusă în sala de audiență, și ómenii aceștia tinerĭ, copțĭ de lupta ḍilnică, așeḍându-se pe băncĭ, îșĭ aliniară capetele descoperite și nepăsătóre. Insĕ tulburarea înlăuntrică a tuturorŭ se trăda printr'o mișcare a degetelorŭ, carĭ învîrteau pălăriile rotunde ca niște roțĭ.

Când constată sindiculŭ, prin apelŭ, că trupa era complectă, se adresă unui individŭ uriașŭ și galbenŭ, care până atuncĭ ședuse umilitŭ la o parte, în picióre, răzimatŭ de ușe.

— Ulric Tagmer, fă 'țĭ declarația.

Acesta s'apropiă c'unŭ pasŭ nesigurŭ, șĭ răzimându-se de masă, vorbi astfelŭ, pe când grefierulŭ scria:

— Noi amŭ plecatŭ Marțĭ, la cincĭ ceasurĭ de diminéță, ca sĕ ne ducemŭ sĕ ne culcămŭ pe stânca Schwarzegg și sĕ ne suimŭ, a doa ḍi, pe culmea Grózei.... Eu nu credeamŭ cu putință s'ajungemŭ în vîrfulŭ acela, însĕ nu cutezasemŭ sĕ refusŭ propunerea.

Ș'apoi, domnulŭ Schuch.... (după ce se gândi o secundă) domnulŭ Schuchmann îmĭ făgăduise cincĭ-ḍecĭ de talerĭ, și décă vomŭ isbuti și décă nu vomŭ isbuti....

Trei ceasurĭ pe rîndŭ am suitŭ împreună Ghețarulŭ de josŭ fără prea multe greutățĭ. Tovarășulŭ meu era prea veselŭ și mĭ-a ḍisŭ: „Mi se pare, Ulric, că o sĕ potŭ sĕ mĕ suĭ“. Eu i-am rĕspunsŭ: „Se póte întêmpla, domnule Schuch.“ Elŭ a începutŭ sĕ rîdă fiindcă mĕ scăpasemŭ sĕ-i ḍicŭ Schuch... Altădată mĭ-a ḍisŭ ér: „Ulric, așŭ vrea s'ajungemŭ mai iute în vîrfulŭ stâncii, fiindcă nicĭ-odată n'am fostŭ așa de flămêndŭ...“ Pe urmă n'a mai vorbitŭ, fiindcă urcușulŭ era greu și făcea pe omŭ sĕ sufle greu.

După ce am trecutŭ de Zasenberg am băgatŭ de sémă, că domnulŭ Schuh.. adecă domnulŭ Schuchmann s'abătea din drumulŭ croitŭ de mine în ghiață... Cum mergeamŭ înainte nu băgasemŭ de sémă... Ii strigaiu: „Feresce-te! Bagă de sémă pe unde calcĭ!... Mergĭ după mine!“ Elŭ se mai depărtă vreme de un minutŭ, rĕspunḍêndu-mĭ: „Lasă-mĕ în pace, vréu sĕ vĕḍŭ flórea ceea de zăpadă roșiă.“ Atuncĭ s'a întîmplatŭ nenorocirea!...

Aci Ulric Tagmer îșĭ opri povestirea'i a lene, căcĭ până acum elŭ par'că spusese o istoriă învĕțată pe din afară. Glasu-i tremura, nu mai putuse vorbi.

— Spune mai departe!.. ḍise sindiculŭ cu unŭ felŭ de stăruință.

Ulric Tagmer îșĭ puse mâna pe fruntea'i asudată și după-o silință putŭ sĕ vorbéscă:

— Negreșitŭ că era unŭ podŭ de ghiéță nou... Am auḍitŭ unŭ trosnitŭ, o înjurătură... și n'am mai vĕḍutŭ pe nimenĭ.

Sindiculŭ întrebă: — Nu erai legatŭ cu d. Schuchmann? Cum ai făcutŭ o astfelŭ de prostiă, d-ta unŭ munteanŭ dibaciu?

Tagmer îngână: — Elŭ n'a voitŭ!

O esclamația surdă s'auḍi pe banca călăuzelorŭ.

Ulric, fórte încurcatŭ, se 'ntórse spre ei tremurându-i glasulŭ: — Spu-

puține momente abia, zări elŭ că șĭ-a recâștigatŭ érășĭ vederea ochilorŭ.

Furtŭ. In Rĕchita mai mulțĭ țiganĭ călcară casa esecutorului de dare Iónŭ Davidŭ și furară 250 fl. banĭ gata, timbre, tutunŭ și haine. Hoții au fostŭ prinșĭ și predațĭ judecătoriei.

Sórtea espediției lui Stanley. In 18 Iulie a. c. guvernorulŭ statelorŭ din Congo, d-lŭ Camil Ianssen (medicŭ de profesiune), sosindŭ în Bruxela aduse triste scirĭ despre sórtea espediției lui Stanley. Espediția îndrăsnețului americanŭ fù cu totulŭ nimicită. In drumulŭ sĕu din Aruvimi spre Nyansa la laculŭ Montad-Zing în țéra Mabodilorŭ, unde trebuia sĕ mérgă prin apă — ce le ajungea până la cópsă — ca sĕ măsóre întinsele câmpii, Stanley fù deodată atacatŭ de către indigenĭ și ómenii lui furŭ împrăștiațĭ. Décă Stanley a rĕmasŭ în viéță nu se scie. Cea dintâiu veste sigură despre nesuccesulŭ espediției a adus'o în Boma sublocotenentulŭ Ward din tabĕra maiorului Bartellof în 28 Aprilie a. c. după ce elŭ a întreprinsŭ unŭ marșŭ cumplitŭ dela stațiunea Bangala până la litoralŭ în celŭ mai scurtŭ timpŭ. Scirea a fostŭ dată de către sublocotenentŭ în cetatea portugesă St. Paul de Loanda, la oficiile telegrafice din San Thomé pentru Bruxela și Londra, s'a ținutŭ încă în secretŭ. Emin-pașa și căpitanulŭ Casati n'avéu pe la finea lui Noemvre a. tr. încă nicĭ o scire despre apropierea unei espedițiunĭ care sĕ-i detașeze. Ianssen nu crede că „Pașa celŭ albŭ“, despre care se spunea că venindŭ dela Sudŭ a sositŭ în Sudanŭ, a pututŭ sĕ fiă Stanley. Unŭ Dr. anume Gustav Mangold din Kiel voiesce din nou sĕ se pregătéscă ca sĕ ajungă pe Emin-pașa; fiindŭ că espediția Englesului Montague Kerr, după mórtea conducĕtorului s'a disolvatŭ.

Capriciulŭ întêmplării. Diarele din America naréză următórea întêmplare: Bogatulŭ comerciantŭ din New-York, Isaac Waldorf, înainte de asta cu unŭ anŭ și jumĕtate, făcù cunoscință cu o tinĕră fată, care abia avea 18 anĭ și care atuncĭ trecù din Viena în America, dându-se acolo sub numele de Lina Sterling. Ea intrà în serviciulŭ bĕtrânei neveste a memoratului comerciantŭ ca fată de casă. Comerciantulŭ Waldorf se amoresà în ea și după câteva lunĭ o luà de nevastă, cununându-se cu ea la biserică după tóte prescrisele legii. Tênĕra nevastă ducea o viéță fericită cu bărbatulŭ ei și fiindŭ că prin căsătoriă se făcù atâtŭ de bogată, scrisese mamei sale sĕ se mute acolo, în America, la ea și sĕ ia parte la fericirea ei. Bĕtrâna mamă întreprinse o lungă călĕtoriă până la America și dilele trecute ajunse în New-York. Când vĕdù pe bărbatulŭ fiicei sale țipà gróznicŭ speriată și ameți. Ea recunoscù în persóna bărbatului fiicei sale pe propriulŭ ei bărbatŭ de odinióră, care după ce o luà în căsătoriă și trăiră la olaltă mai mulțĭ anĭ, emigrà în America. După trecerea lui în America nevasta rușinată îșĭ luà unŭ nume străinŭ pe care îlŭ purtà și fiică-sa și din care causă tatălŭ nu putù sĕ scie, că elŭ îșĭ ia de nevastă pe propria lui fiică. Când tinĕra nevastă aflà, că tatălŭ sĕu este bărbatulŭ ei, se bolnăvi și născù fără vreme. In urma acestei nascerĭ nefericite căpĕtà o bólă din care nu-i speranță sĕ pótă scăpa cu viéța.

Petrecere.

Cu ocasiunea adunărei generale a despărțĕmêntului XII. alŭ Asociațiunei transilvane pentru literatura și cultura poporului românŭ, ce se va ține în Ileanda mare, la 26 Augustŭ 1888 st. n., se va arangia din partea Comitetului unŭ balŭ în favórea fondului Asociațiunei și a școlei greco-catolice române din Ileanda mare.

Prețulŭ de intrare 1 fl. de persónă, 2 fl. v. a. de familiă. Suprasolvirile se vorŭ publica în fóia Asociațiunei „Transilvania“. Pe lângă invitarea acésta biletulŭ de intrare se póte cumpăra la Mihailŭ Turcoviciu casariulŭ comitetului filiale de primire, și séra la casa balului. Inceputulŭ la 8 óre séra.

Deșiu, la 24 Iulie 1888.

Augustŭ Munteanŭ, directorŭ. **Petru Mureșianŭ,** secretarŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

Stockholmŭ, 28 Iulie. Impĕratulŭ Germaniei a plecatŭ diminéță la 3 óre la Copenhaga. Impĕratulŭ a rugatŭ pe regele Svediei sĕ fiă nănașŭ (martorŭ) la botezulŭ nou născutului sĕu prinț.

Viena, 28 Iulie. Impĕratulŭ Germaniei va sosi în primele dile ale lunei lui Octomvre în Viena.

Bruxela, 28 Iulie. Diarulŭ cancelariei rusescĭ „Le Nord“ scrie: Europa póte sĕ privéscă cu cea mai mare speranță de pace la urmările întrevederei.

Kiev, 28 Iulie. Guvernorulŭ generalŭ a fostŭ lovitŭ de apoplexiă la revista trupelorŭ, ce s'a făcutŭ din incidentulŭ festivităților jubilare. Elŭ a cădutŭ pe dată de pe calŭ.

Parisŭ, 28 Iulie. Incercarea de mobilisare a divisiunei din Nancy a fostŭ amânată.

Boulanger a făcut prima preumblare cu trăsura dupa zăcerea lui. Pliculŭ nicĭ că a luatŭ notiță însĕ despre elŭ.

Mulțămită publică

Multŭ on. d. Dr. Vasiliu Lucaciu, binecunoscutŭ némului nostru românescŭ, a binevoitŭ a dona „Pietatea“, carte de rogăciunĭ, compusă și edată prin D-sa, 10 esemplare în a. tr. éră 20 esemplare în a. c. pentru a se împărți învĕțăceilorŭ mai diligențĭ, ca premii, cu ocasiunea esamenelorŭ. Din acelea: 22 esempl. s'au împărțitŭ elevilorŭ din Șiomcuta-mare, 8 es. celora din comuna Gaura, la finea esamenului.

In numele elevilorŭ și alŭ elevelorŭ premiațĭ, 'mĭ iau permisiune și pe acéstă cale a esprima m. on. d. donatorŭ cea mai ferbinte mulțămită, asigurându-lŭ că inimele părinților și ale tuturora saltă de bucuriă, vĕdêndŭ în Dumineci și sĕrbatorĭ în biserică micuțele odrasle, cetindŭ și lăudândŭ pe D-deu din cărticelele primite ca premiu.

De ar avé d. Dr. Lucaciu câtŭ de mulțĭ imitatorĭ între Românii noștri!

Șomcuta-mare, la 24 Iuliu 1888.

Elie Popŭ, învĕț.

DIVERSE.

Unŭ escrocŭ americanŭ. Americanii ne întrecŭ în tóte, chiar în escrochii; de acolo ne surprindŭ prin întreprinderea lorŭ colosală. In ultima sa călĕtoriă prin orașele Americei, d-na Adilina Patti era așteptată în capitala Alexicului. Un escrocŭ americanŭ anume Beuson profită de acéstă împrejurare pentru a face o mică afacere. Venì la Alexico sub numele de Maijer și se dedu dreptŭ impresarŭ alŭ vestitei cântărețe. Luâ cu chiriă o sală și în casă pentru 300,000 de francĭ, subscripțiunĭ. Apoi 'șĭ luà binișorŭ banii și plecà la New-York, unde ducea o viéță de prințŭ. Guvernulŭ mexicanŭ cerù însĕ estradarea sa dela guvernulŭ Statelorŭ-Unite. Datŭ pe mâna autorităților mexicane, Beuson se hotărî sĕ se sinucidă. Se prefăcù că e bolnavŭ și pe când unŭ soldatŭ îlŭ conducea la celula sa de infirmăriă, elŭ sărì peste rampa scărei și cădù din alŭ doilea catŭ la pământŭ. 'Șĭ rupse colóna vertebrală și murì peste câteva óre.

Rectificare. „România“, după care amŭ publicatŭ și noi în foiletonulŭ din Nr. 155 alŭ fóiei nóstre discursulŭ d-lui *G. Misailŭ*, ținutŭ la serbarea „societății pentru învĕțătura poporului românŭ, face o rectificare. S'a lăsatŭ afară din eróre următorulŭ pasagiu frumosŭ:

„Afară de acestea voi scițĭ ca și noi, că pe lângă lipsa de învĕțătorĭ, două au fostŭ marile piedecĭ, carĭ au paralisatŭ realisarea mântuitorului principiu alŭ obligativității învĕțĕmêntului sătescŭ séu poporanŭ: *Lipsa de localurĭ și lipsa de școlarĭ.*

„Mergêndŭ în comunele domniilorŭ vóstre, asociați-vĕ și lucrațĭ din tóte puterile cu autoritățile publice și cu cetățenii, carĭ vorŭ face ca aste piedecĭ sĕ disparà.

„Acestea vi le impune societatea; căcĭ: școla fără școlarĭ și fără localŭ este totŭ atâtŭ de imposibilă precum nu se póte admite unŭ Christosŭ fără ucenicĭ și o religiă fără temple.

„In fine, credŭ că ațĭ învĕțatŭ prea îndestulŭ ca sĕ șcițĭ, că sunteți Românĭ și că în acestŭ secolŭ alŭ luminelorŭ *arŭ fi o crimă pentru unŭ Românŭ sciutorŭ de carte, ca sĕ nu comunice acestŭ darŭ Dumnedeescŭ semenilorŭ sĕi ignoranțĭ.*

„Nu trebue sĕ vĕ repausațĭ, o clipă măcarŭ, până ce ultimulŭ omŭ din comuna vóstră nu va sci ceti și scrie. Numai astfelŭ vĕ vețĭ face demnĭ de marea misiune ce vĕ va încredința mâne guvernulŭ țĕrei: „Misiunea de a fi luminătorii consătenilorŭ voștri: *mândră și sublimă misiune*“.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 24 Iulie st. n. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	8.70	Vênd.	8.74
Argintŭ românescŭ .	„	8.68	„	8.70
Napoleon-d'orĭ . . .	„	9.88	„	9.92
Lire turcescĭ . . .	„	11.20	„	11.24
Imperialĭ	„	10.20	„	10.24
Galbinĭ	„	5.88	„	5.91
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	117.—	„	118.
Discontulŭ	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 26 Iulie st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	101.65
Renta de hârtiă 5%	89.80
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	151.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	97.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	115.—
Bonurĭ rurale ungare	105.—
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.80
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ . . .	105.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	105.—
Bonurĭ rurale transilvane	104.40
Mărcĭ 100 împ. germane	60.95
Londra 10 Livres sterlinge	124.75
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	131.—
Renta de hârtiă austriacă	80.95
Renta de argintŭ austriacă	82.10
Renta de aurŭ austriacă	112.15
Losurĭ din 1860	139.90
Acțiunile băncei austro-ungare . . .	872.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungur. .	303.50
Acțiunile băncei de creditŭ austr . .	307.90
Bonurĭ croato-slavone	104.—
ungurescŭ	100.50
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.89
Napoleon-d'orĭ	9.86

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

nețĭ voi chiar, voi scițĭ fórte bine cum mergŭ lucrurile!... Când m'am apropiatŭ ca sĕ legŭ de mine pe d. Schumann elŭ m'a respinsŭ așa (Tagmer făcù unŭ gest cu cotulŭ), dicêndu-mĭ: „O sĕ mĕ plictisescĭ cu prostiile tale!..“ Ce ațĭ fi făcutŭ voi?... Óre o călăudă nu-i mai rĕu de câtŭ unŭ robŭ?

Alte sgomote și semne de tăgăduire protestară în potriva acestorŭ vorbe.

— Tagmer, impresiunea ce ai produs'o asupra camaradilorŭ d-tale va fi împărtășită de toțĭ ómenii cu bunŭ sêmț, dise sindiculŭ. — Admițêndŭ că spui adevĕrulŭ, raportulŭ d-tale nu se potrivesce cu caracterulŭ d-tale. Fă bine și ne spune acum, ce ai făcutŭ după întîmplarea acésta?

Ulric se gândi câteva secunde, pe urmă dise descurageatŭ:

— Nu'mĭ aducŭ aminte.

Insĕ audindŭ șópte vrășmașe la spatele lui și tulburatŭ de privirea prigonitórea a sindicului, îșĭ luà inima în dințĭ:

— Ecă ce am făcutŭ!.. dise elŭ. — Am alergatŭ pe malulŭ crăpăturei... m'am uitatŭ în fundŭ... era unŭ frigŭ de ghiață și întunerecŭ... și era unŭ vuetŭ de apă ca la moră... am strigatŭ póte d'o mie de orĭ: Domnule Schuchmann... domnule Schuchmann!... Audiamŭ cum se ducea în josŭ glasulŭ meu... Insĕ din fundŭ nu venea nimicŭ!...

— Câtă vreme ai statŭ astfelŭ?

— Nu sciu.

— Orĭcum, tocmai peste două dile te-ai arătatŭ ér. Faptulŭ acesta a isbitŭ pe tótă lumea. Pentru ce nu te-ai grăbitŭ ca sĕ informezĭ autoritatea?

Ulric rĕspunse, înecatŭ:

— Imĭ era prea rușine... Imĭ era frică sĕ m'arătŭ.... Gândiți-vĕ ce este o călăuză, care sĕ întórce fără călĕtorulŭ sĕu!

De astădată cămăradii aprobară vorbele lui. Da, era grozavă posiția; câțĭ-va dintr'ênșii trecuseră prin ea.

După o mică odihnă sindiculŭ începu ér interogatoriulŭ:

— Alaltaerĭ patru călăuzĭ, însărcinațĭ sĕ controleze spusele d-tale, au fostŭ dușĭ de d-ta ca sĕ le arățĭ unde s'a întêmplatŭ nenorocirea și n'aĭ fostŭ în stare sĕ le arățĭ loculŭ. Vedĭ că lucrulŭ acesta este ciudatŭ.

Ulric îngânà:

— Ninsese după nenorocirea aceea.. N'am pututŭ sĕ cunoscŭ loculŭ....

Atuncĭ sindiculŭ sculându-se îĭ dise:

— Tagmer, trebue sĕ'țĭ expunŭ tótă greutatea casului D-tale: eștĭ acusatŭ că ai omorîtŭ pe bancherŭ pentru ca sĕ-lŭ jafuescĭ, și că pe urmă ai aruncatŭ cadavrulŭ într'o prăpastiă d'imprejurŭ.

Tagmer învinețì și mai tare. Dete din umerĭ.

Sindiculŭ dise ér:

— Domnulŭ Schuchmann purta totdéuna în busunarŭ o sumă mare de banĭ... Locuitorii din vale l'au vĕdutŭ în mai multe rêndurĭ scoțêndŭ unŭ portofoliu încărcatŭ cu banĭ, și d-ta sci ai lucrulŭ acesta totŭ așa de bine ca orĭcare altulŭ. De aceea ai făcutŭ ce ai făcutŭ ca sĕ plecĭ singurŭ cu elŭ.....

— Insĕ eu nu l'am opritŭ sĕ mai ia și p'altcineva....

— Nu'i adevĕratŭ. Am sĕ'țĭ citescŭ deposiția otelierului dela *Marele Călugărŭ:*

„In diua de 25 Iulie d. Schuch..... îmĭ spuse că plănuise sĕ se ducă a doua di pe vêrfulŭ Grózei. Era fórte îngrijatŭ; m'a întrebatŭ, décă Ulric Tagmer este omŭ sigurŭ.“ Eu l'am îndemnatŭ, fiindcă vrea sĕ facă o plimbare așa de primejdiósă, ca sĕ mai ia încă vre-o doi călăuzĭ. După ce s'a ganditŭ puținŭ d. Schuch... mĭ-a disŭ: Aș! s'ar supĕra Tagmer, care m'a rugatŭ fórte multŭ ca sĕ'lŭ iau numai pe elŭ. — Iacă ce sciu despre afacere și afirmŭ acésta pe consciința mea. Iscălitŭ: *Moeren*, proprietarulŭ otelului *Marele Călugărŭ.*“

Ce ai sĕ rĕspundĭ?

Tagmer încremenise. Din când în când respirația 'i eșia din gâtŭ ca o rĕsuflare de bou. Beghei:

— Voiam... décă vomŭ fi norocoșĭ.. sĕ fiu eu celŭ dântêiu călăuzŭ.... care sĕ se fi suitŭ.... pe vêrfulŭ Grózei.

— In sfârșitŭ, după dorința d-tale, ațĭ plecatŭ numai amêndoi. Sĕ admitemŭ versiunea d-tale: nenorocirea s'a întêmplatŭ Marțĭ, pe la dece séu unspredece césurĭ diminéța și d-ta tocmai Joi la șése césurĭ séra vii zăpăcitŭ în Grinddwald și spui despre nenorocirea asta lucrurĭ așa de fără de sicŭ, încâtŭ lumea în locŭ sĕ te bănuiască că l'ai omorîtŭ, din potrivă te socotesce nebunŭ. Mărturisesce d-ta singurŭ, décă purtarea d-tale nu dă bănuelĭ. Aștéptă însĕ urmarea: în ajunulŭ plecării d-tale îmĭ cerușeșĭ sĕ'țĭ pregătescŭ unŭ certificatŭ de sărăciă pentru biuroulŭ cantonului...

— Étă certificatulŭ!... dise grefierulŭ tăindŭ vorba sindicului și rădicândŭ în aerŭ o hârtiă pentru ca s'o vadă călăuzii.

Sindiculŭ dise ér:

— Atuncĭ nu aveai nicĭ o para, Tagmer. Ascultă acum raportulŭ agentului de poliția municipală:

„Insoțitŭ de pădurarŭ și de paznicul satului m'am dusŭ acasă la Ulric Tagmer, care lipsea. Am făcutŭ perchisiția în singura odăe pe care o are elŭ ca locuință. Amŭ căutatŭ prin haine și prin salteaua din patŭ, amŭ scotocitŭ în culcușulŭ caprelorŭ, și n'amŭ descoperitŭ nicĭ unŭ lucru de prețŭ nicĭ altceva. Tocmai eramŭ sĕ plecămŭ, când unulŭ dintre noi băga de sémă, că pămentulŭ fusese săpatŭ de curêndŭ lângă vatră. Cercetândŭ în loculŭ acela amŭ găsitŭ două-spre-dece coróne de aurŭ germane. Spre adeverirea acestora au iscălitŭ: Hermann Claus, comisarŭ; Petre Sigmund, pădurarŭ; Iosifŭ Maria Redlinger, paznicul satului“.

Acum trebue sĕ ne spui, Tagmer, de unde ai d-ta paralele acelea?

(Va urma.)

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugăm pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe fâşia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ şi postelorŭ în Braşovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 10 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 10 minute diminéţa.

2. Dela Braşovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ accelerată Nr. 302: 5 óre 37 minute diminéţa.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Braşovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Braşovŭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.
Trenulŭ accelerată Nr. 301: 10 óre 12 minute séra.

Bursa de Bucurescĭ.

Cotă oficială dela 15 Iulie st. v. 1888.

	Cump.	vênd.
Renta română 5%	91—	92.—
Renta rom. amort. 5%	92.½	93.—
Renta convert. 6%	90.—	90.½
Impr. oraş. Buc. 10 fr.	37.—	42.—
Credit fonc. rural 7%	106.¾	107.½
„ „ „ 5%	92.¼	92.¾
„ „ urban 7%	105.½	106.—
„ „ „ 6%	98.½	99.½
„ „ „ 5%	88.—	88.¾
Banca naţ. a Rom. 500 Lei.	945.—	960.—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	220.—	225.—
Aurŭ contra bilete de bancă	16.40	16.65
Bancnote austr. contra aurŭ.	2.01	2.02
Aurŭ contra argintŭ séu bilete	16.—	16.¾
Florinŭ valóre austriacă	2.01	2.

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" à 5 cr. se potŭ cumpĕra în tutungeria **I. Gross,** în librăria **Nicolae Ciurcu** şi **Albrecht & Zillich.**

Nou abonamentŭ la „GAZETA TRANSILVANIEI".

Cu 1 Iulie 1888 st. v. s'a deschisŭ nou abonamentŭ la care invitămŭ pe toţi amicii şi sprijinitorii fóiei nóstre.

Preţulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:
pe trei lunĭ 3 fl.
pe şése lunĭ 6 fl.
pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România şi străinătate:
pe trei lunĭ 10 francĭ,
pe şése lunĭ 20 francĭ,
pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Abonarea se póte face mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate postale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arĕta şi posta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei".

Móră cu vaporŭ a luĭ M. FROMM, Braşovŭ.

Veritabila făină pentru pâne de casă.

Tipografia A. MUREŞIANU Braşovŭ.